

Planowanie leczenia protetycznego – jak przygotować opis przypadku na potrzeby egzaminu specjalizacyjnego z protetyki stomatologicznej

Prof. dr hab. Teresa Sierpińska

*konsultant krajowy w dziedzinie protetyki stomatologicznej,
Zakład Protetyki Stomatologicznej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku*

Poprawny plan leczenia zapewnia osiągnięcie u danego pacjenta najlepszych długoterminowych efektów leczenia, obejmujących wszystkie skargi pacjenta oraz aktywne problemy przy minimum interwencji. Powinien być ukierunkowany na rozwiązywanie problemów, czyli stanowić logiczną sekwencję terapii, która dotyczy wszystkich aktywnych problemów oraz monitorowania problemów nieaktywnych. W danym przypadku klinicznym może być wiele możliwości leczenia, ale końcowy wybór powinien być jak najbardziej optymalny dla danego pacjenta. Zgodnie z obowiązującymi zasadami plan leczenia protetycznego powinien uwzględniać trzy aspekty: zdrowie, funkcję i estetykę. Przygotowując plan leczenia należy pamiętać, aby zapewnić pacjentowi możliwość długoczasowego użytkowania uzupełnienia protetycznego, uwzględniając koszty leczenia, inwazyjność, odwracalność, szansę powodzenia, możliwości powikłań, czas potrzebny na przeprowadzenie leczenia oraz wpływ leczenia na jakość życia.

W 2023 roku wszedł do realizacji nowy program szkolenia specjalizacyjnego z protetyki stomatologicznej. Zgodnie z obowiązującym programem jednym z elementów szkolenia specjalizacyjnego jest konieczność przygotowania przez lekarza dentystę w trakcie realizacji szkolenia specjalizacyjnego opisu dwóch przypadków na potrzeby egzaminu. Osoba przystępująca do egzaminu powinna zatem dostarczyć na

egzamin prezentację opisu 2 przypadków, każdy oddzielnie, w formie prezentacji w formacie power point oraz w formie drukowanej- pdf. Czas prezentacji nie powinien przekraczać 10 min., co oznacza przygotowanie około 10-15 slajdów. Komisja egzaminacyjna podczas egzaminu ustnego wybiera jeden z przypadków do zaprezentowania przez zdającego. Następnie odbędzie się dyskusja dotycząca zaproponowanego i zrealizowanego leczenia protetycznego. Ma ona na celu sprawdzenie umiejętności w zakresie planowania i poprawnego wykonania wybranej opcji leczenia w konkretnym przypadku klinicznym.

Jak przygotować opis przypadku?

Zgodnie z obowiązującymi zasadami proces leczenia rozpoczyna się od badania pacjenta. W skład badania wchodzi wywiad, badanie zewnętrzne i wewnętrzne oraz badania dodatkowe. Zatem opis przypadku powinien rozpocząć się od przedstawienia istotnych z punktu widzenia planowania leczenia informacji uzyskanych w toku badania. Kolejnym punktem są badania dodatkowe. W skład badań dodatkowych wchodzi:

- dokumentacja fotograficzna,
- diagnostyka radiologiczna,
- modele diagnostyczne.

Zdjęcia fotograficzne: zewnętrzne i wewnętrzne. Zdjęcia zewnętrzne: en face i

z profilu, zdjęcia wewnątrzustne: w okluzji centralnej oraz zdjęcie górnego i dolnego łuku zębowego oddzielnie. Należy pamiętać, iż wykorzystanie wizerunku pacjenta na potrzeby opisu przypadku wymaga jego pisemnej zgody.

Diagnostyka radiologiczna: na potrzeby planowania leczenia protetycznego niezbędne jest zdjęcie pantomograficzne. Jeśli wymagana jest dodatkowa diagnostyka radiologiczna to wybór metody diagnostycznej zależy od tego, co należy ocenić, obowiązuje zasada minimalnej ilości radiogramów.

Modele diagnostyczne: mogą to być sfotografowane modele analogowe lub modele cyfrowe. Modele powinny być zamontowane w artykulatorze o wartościach przeciętnych na potrzeby oceny statycznych relacji między łukami zębowymi lub zamontowane w artykulatorze częściowo nastawialnym w przypadku zmiany wymiaru pionowego lub braku zgodności między CO i CR, czyli w każdej większej rekonstrukcji protetycznej.

Kolejnym etapem jest przedstawienie diagramu pacjenta, postawienie diagnozy oraz klasyfikacja braków zębowych, zgodnie z obowiązującymi zasadami (klasyfikacja Galasinskiej-Landsbergerowej, Eichnera, klasyfikacja Kennedy'ego, klasyfikacja Supplee - jeśli wymaga).

Kolejnym etapem jest zaproponowanie różnych rozwiązań leczenia w danym przypadku.

Do dokumentacji warto dołączyć tabelę z możliwością powikłań w każdej zaproponowanej opcji leczenia.

Jeśli pacjent wymaga przygotowania do leczenia protetycznego, to kolejnym etapem jest zaproponowanie sekwencji postępowania w zakresie przygotowania do leczenia protetycznego.

Jeśli pacjent jest przygotowany do leczenia protetycznego i została podjęta decyzja, dotycząca wyboru metody leczenia należy ją uzasadnić. Następnie należy przedstawić etapy leczenia wraz z końcowym wynikiem. Finalny

wynik leczenia wymaga udokumentowania w postaci zdjęć fotograficznych wewnątrzustnych w okluzji centralnej, w protruzji, laterotrużji prawej i lewej oraz zdjęcie górnego i dolnego łuku zębowego oddzielnie.

Opis przypadku kończy wniosek dotyczący perspektywy użytkowania zaproponowanego rozwiązania protetycznego.

Lekarz dentysta przystępujący do Państwowego Egzaminu Specjalizacyjnego z protetyki stomatologicznej w trakcie realizacji szkolenia powinien nabyć umiejętność planowania leczenia protetycznego oraz potrafić ocenić możliwe wczesne i późne powikłania, mogące wystąpić podczas realizacji projektu. Celem prezentacji opisu przypadku jest weryfikacja nabytych umiejętności przez Państwową Komisję Egzaminacyjną.

Podziękowania

Bardzo dziękuję prof. dr hab. *Beacie Dejak*, prof. dr hab. *Jolancie Kostrzewa-Janickiej* oraz dr hab. *Dorocie Cylwik-Rokickiej* za uwagi dotyczące przygotowania opisu przypadku na potrzeby PES.

Piśmiennictwo

1. *Dejak B*: Vademecum wykonywania protez stałych i ruchomych, Otwock, Med Tour Press International 2020.
2. *Eichner K*: Protetyka stomatologiczna: protezy całkowite, red. L. Hupfauf, red. wyd. pol. B. Płonka, Wrocław, Urban and Partner, 1994 (Stomatologia Praktyczna t. 7)
3. *Linkevicius T*: Zero Bone Loss. Koncepcje implantologiczne. Warszawa, Wydawnictwo Kwintesencja 2020.
4. *Majewski S*: Współczesna protetyka stomatologiczna. Podstawy teoretyczne i praktyka kliniczna, Wrocław, Edra Urban & Partner, 2024.
5. *Mierzwińska-Nastalska E*: Diagnostyka ukła-

- du ruchowego narządu żucia. Zasady rekonstrukcji zwarcia, Otwock, Med Tour Press International, 2023.
6. Okeson JP: Leczenie dysfunkcji skronio-wo-żuchwowych i zaburzeń zwarcia, wyd. 3, red. nauk. K. Grocholewicz, Lublin. Wydawnictwo Czelej 2023.
 7. Pryliński M: Vademecum materiałoznawstwa protetycznego, Otwock, Med Tour Press International 2020.
 8. Różyło-Kalinowska I, Różyło TK: Współczesna radiologia stomatologiczna. Lublin, wyd. 3. Wydawnictwo Czelej 2021.
 9. Sierpińska T: Stomatologia cyfrowa. Warszawa, Wydawnictwo Kwintesencja 2021.
 10. Żarow M., Licówki: fantazja, ryzyko, sukces, Warszawa, Wydawnictwo Kwintesencja, 2020.

Zaakceptowano do druku: 22.11.2024 r.

Adres autorki: 15-276 Białystok

ul. M. Skłodowskiej-Curie 24A.

© Zarząd Główny PTS 2024.